

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**SAMSUN VALİLİĞİ YATIRIM
İZLEME VE KOORDİNASYON
BAŞKANLIĞI**

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Kurum Personel Sayısı.....	3
Tablo 2: 2018 – 2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri .	6
Tablo 3: 2018 – 2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	6
Tablo 4: Yılı Bütçe ile Verilen Ödenek ve Gerçekleşen Tutar	6
Tablo 5: 2019 Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşme Tutarı.....	7

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Jeotermal Kaynaklar ile Doğal Mineralli Suları Kullanan Otel ve Tesislerden Alınması Gereken İdare Payının Hatalı Hesaplanması
2. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması
3. Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulum Giderlerinin Karşlanması
4. Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması
5. Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması
6. Amortisman Tabi İşlemler İçin Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Amortisman Kayıtlarının Bu defter Kayıtlarına uygun Olarak Yapılmaması
7. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi ile eklenen "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 28/A maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur.

674 sayılı KHK'nin 35'inci maddesiyle 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüşmüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte 3152 sayılı Kanun'da 703 sayılı KHK ile birçok değişiklik yapılmış, birçok madde ilga edilmiş, Kanun'un "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 28/A maddesinin başlığı "İl Yatırım ve Hizmetleri" şeklinde değiştirilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 273'üncü maddesi ile Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

4 Nisan 2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul Ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları" 5'inci maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları sıralanmıştır.

Mevzuat

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik

112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev Ve Çalışma Yönetmeliği

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

3213 sayılı Maden Kanunu

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu

5686 sayılı Jeotermal ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği

Taşınır Mal Yönetmeliği

Şehitlik Yönetmeliği

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Valiye bağlı olarak kurulan özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının teşkilat yapısı 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik’te düzenlenmiştir. Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde “*b) Başkan: Vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısını ifade eder.*” denilerek Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sevk ve idaresini yapacak makam belirtilmiştir.

“Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı 4’üncü maddesine göre Başkanlık aşağıda belirtilen müdürlüklerden oluşur;

- a) Yatırım İzleme Müdürlüğü.
- b) Rehberlik ve Denetim Müdürlüğü.
- c) Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü.
- ç) 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.
- d) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü.
- e) Hukuk İşleri Müdürlüğü.
- f) Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü.”

Mezkûr Yönetmelik’in 4’üncü maddesinin devamında;

“(2) Başkanlık bünyesinde valinin onayıyla geçici birimler kurulabilir. Gerektiğinde valinin onayıyla Başkanlığın görevlerini yerine getirmek üzere ilçelerde de geçici birimler kurulabilir. Başkan geçici birimlerin sevk ve idaresini yürütmek üzere birim sorumlusu görevlendirir.

(3) Başkanlığın personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanır.

(4) Vali, bu maddede belirtilen müdürlüklerde ve geçici birimlerde görev yapmak üzere uzman, sözleşmeli personel ve memurları kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın Başkanlıkta görevlendirmeye yetkilidir.” denilmek suretiyle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarında kurulması gereken birim müdürlüklerine, kurulabilecek geçici birimlere ve personel ihtiyacının karşılanma usulüne ilişkin bilgi verilmiştir

Tablo 1: Kurum Personel Sayısı

Memur	99
Sözleşmeli	20
Taşerondan Kadroya Geçen İşçi-Daimi İşçi	42
Toplam	161

1.3. Mali Yapı

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili hususlar, 30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup, Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bütçenin hazırlanmasında; Başkanlığın hedef ve planları, birimlerin ödenek talepleri, bir önceki yıl gelir gerçekleştirmeleri çerçevesinde öngörülen gelirler ve devredecek nakit imkânları dikkate alınır.

Başkanlıklar hazine yardımı taleplerini de içeren bütçe taslaklarına ilişkin çalışmalarını Mayıs ayının sonuna kadar tamamlar ve bütçe taslaklarını Valinin imzasıyla en geç 15 Haziran tarihine kadar İçişleri Bakanlığına iletir. Başkanlıkların bütçe taslaklarına ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Başkanlık yetkilileri arasında görüşmeler yapılabilir.

İçişleri Bakanlığınca uygun görülen hazine yardımı teklifleri gerekçelerini de içerecek şekilde Bakanlık bütçesi ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığına, yılı yatırım teklifleri ise Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilir.

İçişleri Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda yer alan toplam hazine yardımı ödeneği çerçevesinde Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarlarını belirleyerek ilgili Başkanlıklara iletir. TBMM'deki bütçe görüşmelerinde Başkanlıklara yapılacak hazine yardımı ödeneklerinde değişiklik yapılması halinde İçişleri Bakanlığınca Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarları yeniden belirlenerek Başkanlıklara bildirilir. Başkanlıklar bildirilen hazine yardımı miktarlarını dikkate alarak bütçe tekliflerini hazırlar ve Valinin onayına sunar. Merkezi

---

Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben bütçeler Vali tarafından imzalanarak yürürlüğe konulur.

Bütçe, bir metin ile eki cetvellerden oluşur. Bütçe metninde; gelir tahminleri ve bunların hukuki dayanakları, gider tahminleri, harcama yetkisinin devrine ilişkin esaslar, parasal limitler, ödenek kullanımına ilişkin esaslar ve bütçeye ilişkin diğer hususlara yer verilir.

YİKOB bütçesi vali tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

Kesin hesap; Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından bütçesine paralel olarak hazırlanarak mali yılın bitimini takip eden mart ayı içerisinde üst yöneticinin incelemesine sunulur. Üst Yönetici kesin hesabı en geç nisan ayının sonuna kadar inceleyip gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından imza edilerek üst yöneticiye sunulan ve üst yönetici tarafından imzalanarak kabul edilen Kesin hesap 15 Hazirana kadar Vali tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri 15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak üretilen tablo ve raporlar, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Muhasebe hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sunulan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılarak kayıt altına alınmaktadır. Diğer işlemler için İçişleri Bakanlığının e- Bakanlık otomasyon sistemi kullanılmaktadır.

Başkanlığın 2018 yılı faaliyetlerine ilişkin olarak, 600 Gelirler Hesabı 182.224.308,71 Türk Lirası, 630 Giderler Hesabı ise 174.395.963,32 Türk Lirası şeklinde gerçekleşmiştir. Söz konusu gelirler ile giderler arasındaki 7.828.345,39 Türk Lirası olumlu fark, 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabına kaydedilerek bilançoda yerini almıştır.

Bütçe giderlerinin ve gelirlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 2: 2018 – 2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2018 Yılı (TL)	2019 Yılı (TL)	Değişim Oranı (%)
Personel Giderleri	26.018.305,39	29.946.318,18	15,10
SGK Devlet Prim Giderleri	4.146.052,60	6.374.790,16	53,76
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.360.158,20	6.253.216,46	43,42
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	56.714,55	137.501,25	142,44
Sermaye Giderleri	161.038.141,26	129.932.276,49	-19,32
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	1.507.670,00	1.751.860,78	-16,20
Bütçe Gider Toplamı	197.127.042,00-TL	174.395.963,32-TL	-11,53

Tablo 3: 2018 – 2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gelir Türü	2018 Yılı (TL)	2019 Yılı (TL)	Değişim Oranı (%)
Vergi Gelirleri	0,00	54.854,00	5485,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	128.801,91	142.160,00	10,37
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	197.493.098,68	179.276.303,83	-9,22
Diğer Gelirler	3.500.970,19	2.751.421,41	-21,41
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Bütçe Gelirleri Toplamı	201.122.870,78	182.224.739,24	-9,40
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	995,80	430,53	-56,77
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	201.121.874,98-TL	182.224.308,71-TL	-9,40

Tablo 4: Yılı Bütçe ile Verilen Ödenek ve Gerçekleşen Tutar

Gider Türü	2019 Yılı Bütçesiyle Verilen Ödenek (TL)	2019 Yılı Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	0,00	29.946.318,18	29946317,00
SGK Devlet Prim Giderleri	0,00	6.374.790,16	637478916,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.329.552,00	6.253.216,46	17,33
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00

Cari Transferler	253.248,00	137.501,25	-45,70
Sermaye Giderleri	1.031.700,00	129.932.276,49	12494,00
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	885.500,00	1.751.860,78	97,84
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Bütçe Gider Toplamı	7.500.000,00-TL	174.395.963,32-TL	2225,28

Tablo 5: 2019 Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşme Tutarı

Gelirin Türü	2019 Yılı Bütçesiyle Öngörülen Gelir (TL)	2019 Yılı Tahsil Edilen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Vergi Gelirleri	0,00	54.854,00	5485300,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	150.000,00	142.160,00	-5,23
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.900.000,00	179.276.303,83	2938,58
Diğer Gelirler	1.450.000,00	2.751.421,41	89,75
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Alacaklardan Tahsilatlar	0,00	0,00	0,00
Borçlanma	0,00	0,00	0,00
Bütçe Gelirleri Toplamı	7.500.000,00-TL	182.224.739,24-TL	2329,66
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı		430,53	42953,00
Net Bütçe Gelirleri Toplamı		182.224.308,71-TL	182.224,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun bütçesi ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller aynı Kanun'un 28/A maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Bununla beraber, bu Yönetmelik'te hüküm bulunmayan haller için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuatının geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB) ilgili mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olarak genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde bütçelerini hazırlanmasını öngörmektedir. Ayrıca, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartlarının ilgili kişilerin bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Başkanlıklar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını kullanırlar.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan her hangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlık yetkilidir.

Başkanlıkların muhasebe ve raporlama işlemleri, 3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27/5/2016 tarihli ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre yapılır. Bu Yönetmeliğin 485. maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından hazırlanması gereken mali tabloları belirlenmiştir. Denetim, aşağıda sıralanan mali tablolar üzerinden sonuçlandırılmıştır.

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin Kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin Kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

---

---

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kapatılması ile Büyükşehirlerde bulunan İl Özel İdareleri yerine 30 Büyükşehir Belediyesi bulunan İllerde 30 Mart 2014 Mahalli İdareler Seçimleri sonrasında Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur.

01.09.2016 tarihli ve 29818 sayılı Resmî Gazetenin 2. mükerrer sayısında yayımlanan KHK 674'ün 35. ve 36. maddeleri ile 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı ile ilgili 28/A maddesine, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli ibaresi eklenmiştir.

2012 yılından 2016 yılına kadar gelinen zaman diliminde, organizasyon yapısındaki köklü değişiklikler, İl Özel İdarelerinin Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıklarına dönüşürken çeşitli sıkıntılar yaşanmasına yol açmıştır. Başkanlığın organizasyon yapısı, görev tanımları ve çalışma süreçleri İçişleri Bakanlığınca çıkarılan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik

ile belirlenmiştir.

Ayrıca, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununda yer almayan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe oluşturma, muhasebe ve kayıt düzenleri de İçişleri Bakanlığınca çıkarılan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Özellikle bütçe oluşturma, bütçelerin kullanımı ve bütçe uygulamalarının raporlanması ve mali tablo oluşturma süreçleri, 5018 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatına atıflar yapılarak ortaya çıkan karmaşıklığın giderilmesine çalışılmıştır.

Sonuç olarak stratejik plan, performans programı, iç denetim gibi 5018 sayılı Kanun ile getirilmiş uygulamaların, tüzel kişiliğe haiz özel bütçeli kuruluş olan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı için geçerli olmadığı, ön mali kontrol yetkilisinin ise Strateji ve Koordinasyon Müdürü ile eş tutulduğu anlaşılmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Jeotermal Kaynaklar ile Doğal Mineralli Suları Kullanan Otel ve Tesislerden Alınması Gereken İdare Payının Hatalı Hesaplanması

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğünce, jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suları kullanan otel ve tesislerden alınması gereken idare payının gayrisafi hasılatın tamamı üzerinden hesaplanmadığı görülmüştür.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ile jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarının etkin bir şekilde aranması, araştırılması, geliştirilmesi, üretilmesi, korunması, bu kaynaklar üzerinde hak sahibi olunması ve hakların devredilmesi, çevre ile uyumlu olarak ekonomik şekilde değerlendirilmesi ve terk edilmesi ile ilgili usûl ve esasları düzenlenmiştir.

Kanun'un Tanımlar başlıklı 3'üncü maddesinde Gayrisafi hasılatın işletmenin toplam yıllık cirosu olup, işletmelere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile yapılan kiralama dâhil olduğu miktardır denilmiştir.

11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin "İdare payı" başlıklı 20'nci maddesi ile de gayrisafi hasılatın %1'i tutarında idare payı alınacağı hüküm altına alınmıştır.

İlgili mevzuat hükümlerine göre jeotermal kaynakların, doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların doğrudan veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerde, ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili tüm faaliyetlerinden elde edilen yıllık toplam cirosunu gösteren "gayrisafi hasılat bilançosunun" İdareye verilmesi ve belirlenen tutar üzerinden idare payının hesaplanması gerekmektedir.

Özetle, ilgili jeotermal kaynağı/akışkanı kullanan gerek işletme ruhsat sahipleri ve gerekse sözleşmeler yoluyla kullanan kiracılara ait tesislerde kaynaklarla ilgili olarak yürütülen her türlü faaliyet sonucunda elde edilen gayrisafi hasılat üzerinden % 1 oranında idare payı hesaplanmalıdır.

Bununla beraber bazı termal otel işletmecilerinin termal sağlık merkezi cirosu dışında otelin veya tesisin düğün, kongre, sporcu etkinlikleri gibi ilave gelirlerinin de bulunduğu dolayısıyla ‘gayrisafi hasılat’ konusunda tereddüt olduğundan bahisle yüzde 1’lik İdare Payının otel ve işletmenin gayrisafi hasılatından değil, sadece termal sağlık merkezi hasılatından alınması gerektiğinden bahisle konuyu Anayasa Mahkemesi’ne götürmeleri üzerine Anayasa Mahkemesi, idare payının akışkanı kullanmak suretiyle gerçekleştirilen doğrudan ve/veya dolaylı faaliyet sonucunda elde edilen hasılat üzerinden alınması gerektiğine karar vermiştir.

Açıklanan nedenlerle, Anayasa Mahkemesi’nin kararında da vurgulandığı gibi değişik pazarlama politikaları ve satış teknikleriyle akışkanın dolaylı veya dolaysız kullanımı yoluyla elde edilen hasılat üzerinden idare payı alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, kurum tarafından Jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerce her yıl mart ayı sonuna kadar idareye göndermiş oldukları bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatını gösteren kurumlar vergi beyannamesinin eki olan gelir tablosu ve ayrıntılı mizan cetvellerinin talep edileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suları kullanan otel ve tesislerden alınması gereken idare payının gayrisafi hasılatın tamamı üzerinden hesap edilmesi ile ilgili gerekli işlemlerin başlatıldığı bildirilmiştir.

BULGU 2: Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı muhasebe kayıtlarında 2019 yılını aşan teminatlar olmasına rağmen 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Temel Kavramlar” başlıklı 5’inci maddesinde belirtilen dönemsellik ilkesi gereği, kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.

Teminatlar Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren “*Hesabın Niteliği*” başlıklı 320’nci maddesi ve devamındaki maddelerinde, yılı aşan depozito ve teminatların 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak, ilgili hesaba borç kaydedilmesi gerektiği, vadesi bir

---

yılın altına düşenlerin ise ters kayıt ile 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına aktarılması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak, Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında nakden veya mahsuben tahsil edilen ve faaliyet dönemini takip eden dönemlerde iade edilecek olan depozito ve teminatların 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Sonuç olarak, nakden veya mahsuben tahsil edilen ve faaliyet dönemini takip eden dönemlerde iade edilecek olan depozito ve teminatların 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulum Giderlerinin Karşılanması

Kurum tarafından yapımı gerçekleştirilen kamu binalarına elektrik verilmesi için gerekli olan trafo kurulum giderleri, ilgili elektrik dağıtım şirketince karşılanmamıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3'üncü maddesinin, e fıkrasına göre dağıtım Şirketi, belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iştigal eden tüzel kişiyi ifade etmektedir.

Aynı maddenin F fıkrasında ise dağıtım tesisinin, iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımını için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçlarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Bu tanıma göre enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin sorumluluğundadır

İhtiyaç sahibi kişi ve kurumların enerji talebini dağıtım şirketi, meskûn mahal içinde ve meskûn mahal dışında farklı zaman dilimlerinde 28.01.2014 tarih ve 28896 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinin 10'ncü maddesinde hükümlere göre karşılamaktadır.

Enerji dağıtımını ile ilgili "meskûn mahal" Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinin Tanımlar ve Kısaltmalar başlıklı 3. Maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Meskûn mahal: 2/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı Resmî Gazete 'de yayınlanan

---

Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinde belirtilen “yerleşme alanı” ve “belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan köy ve mezraların yerleşik alanı ve civarı” ile mera, yaylak (yayla) ve kışlakların ilgili mevzuata göre geçici yerleşime açılan kısımlarını, ifade etmektedir.

Bu durumda (meskûn mahal içinde veya dışında) enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin sorumluluğundadır. Ancak bu gider 28.01.2014 tarih ve 28896 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinin 10/A maddesinin 4-c fıkrasına göre,

1-bağlantı talebinin karşılanabilmesi için dağıtım şirketi tarafından bildirilen sürenin başvuru sahibi tarafından uzun bulunması

2-bağlantı talebinin dağıtım şebekesi yapılarak karşılanabilir olması halinde gerekli yatırım 21 inci madde kapsamında başvuru sahibi tarafından da üstlenilebilmektedir.”

Yukarıda yazılı hükümlere göre kamu kurumlarınca yapımı gerçekleştirilen kamu binalarına elektrik verilmesi için gerekli olan trafo kurulum giderleri yukarıda açıklanan mevzuat doğrultusunda, ilgili kamu binalarının hizmete açılmasının gecikmemesi için kamu bütçesinden karşılanması mümkündür. Ancak enerji dağıtım şirketi uhdesindeki söz konusu yatırım tesis giderlerinin ilgili enerji dağıtım şirketlerinden mevzuat hükümleri gereğince kanuni faizleri ile birlikte geri alınması gerekir. Bununla beraber kamu idarelerinin elektrik bağlantı talep yazılarının, bina tamamlandıktan sonra değil, ihale öncesi yazılarak enerji bağlantı noktasının önceden belirlenmesi ve bu meyanda ilgili dağıtım şirketlerine gerekli tesisi yapabilmesi için zaman tanınmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

Kurum tarafından yukarıda yazılı hususlara titizlikle riayet edileceği bildirilerek, 2020 mali yılında ilgili enerji dağıtım şirketlerinin uhdesindeki söz konusu yatırım tesisi giderleri için gerekli işlemlerin yapılmaya başlanması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

BULGU 4: Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında, maddi duran varlıklardan hurdaya ayrılanlar olduğu halde 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı” başlıklı 224'üncü maddesinde, söz konusu hesabın çeşitli

---

nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

“*Hesabın işleyişi*” başlıklı 225’inci maddesinde ise;

Söz konusu varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre hurdaya ayrılan maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına kaydedilmesi, bu varlıklar için daha önce ayrılmış olan ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında bulunan amortisman tutarlarının da 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, 2019 yılında toplamda 100.883,54 TL tutarında duran varlığın, kullanılmaz hale geldiği için hurdaya ayrıldığı tespit edilmiştir.

Açıklanan Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, hurdaya ayrılan maddi duran varlıkların 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına, bu varlıklar için daha önce ayrılmış olan ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında bulunan amortisman tutarlarının da 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2019 yılı içinde mali tablolarının ve muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda, mali tablolarda yer alan bazı maddi duran varlıklar için dönem sonunda amortisman işlemlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 15’inci maddesine göre muhasebe ve raporlama işlemlerinin Genel Yönetim ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik’lerine göre yapılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 186’ıncı maddesine göre maddi duran varlıklar kurumca, faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmelik’in “Hesap Grubuna İlişkin İşlemler” başlıklı 187’inci maddesinin

2/ç bendinde belirtildiği üzere, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için aşağıdaki hükümlere göre amortisman ayrılır. Amortisman tabi varlıklar; birden fazla muhasebe döneminde kullanılması beklenen, sınırlı bir hizmet süresi olan, kurum tarafından mal ile hizmet üretim ve tedarikinde kullanılan ve/veya kurum içi genel yönetim amaçları için elde tutulan varlıklardır. Ayrılan amortisman tutarı gider olarak muhasebeleştirilir. Varlıkların ilk defa amortisman hesaplanmasına esas alınacak değeri kayıtlı bedelidir.

Çeşitli nedenlerle kamu idarelerinde kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklardan diğer duran varlıklar hesap grubuna aktarılanların birikmiş amortisman tutarları, diğer duran varlıklar hesap grubu içindeki birikmiş amortismanlar hesabına aktarılır.

Ancak uygulamada, Başkanlık muhasebe kayıtlarında 252 Binalar Hesabında kayıtlı tutarlar olduğu halde, dönem sonunda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının kullanılmadığı ve amortisman işlemi yapılmadığı görülmektedir.

Sonuç itibariyle, Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bünyesinde yer alan binalar için Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde amortisman ayrılması ve diğer bağlantılı kayıtlarının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 6: Amortisman Tabi İşlemler İçin Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Amortisman Kayıtlarının Bu defter Kayıtlarına ugun Olarak Yapılmaması

Samsun Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında, amortisman hesaplama işlemlerine esas olan ve tutulması mevzuata göre zorunlu olan amortisman defteri'nin tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar ile ilgili düzenlemeler getiren “*Hesap grubuna ilişkin işlemler*” başlıklı 187'nci maddesinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı, bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklarından; hangilerinin amortisman tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı

---

belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin “*Tutulacak Diğer Defterler*” başlıklı 18’inci Bölümünün “*Duran varlıklar amortisman defteri (Örnek- 65)*” başlıklı 491’inci maddesinde de Duran Varlıklar Amortisman Defteri sayılmış ve Duran Varlıklar Amortisman Defterine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

Ayrıca 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren “Amortisman ve Tükenme Paylarına” ilişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin 9’uncu maddesinde amortisman tabi her bir varlığın Ek-2’de yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Kurumun aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması ve “*Duran Varlıklar Amortisman Defterinin*” kullanılmıyor olması sebebiyle hatalı muhasebe kayıtları yapılabilmektedir. 2019 yılı işlemlerinde Kurumun Duran Varlıklar Amortisman Defteri tutmaması sebebiyle 257 Birikmiş Amortismanlar hesabının alacağında yer alan 62.790,68-TL tutarındaki kaydın ilgili amortisman defteriyle doğrulanmadan yapıldığı tespit edilmiştir.

Amortisman tabi işlemler için amortisman defterinin tutulmaması ve amortisman kayıtlarının bu defter kayıtlarına uygun olarak yapılmaması ile ilgili olarak Kurum görüşünde de belirtildiği üzere, gereğinin yapılması beklenmektedir.

BULGU 7: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Samsun Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının mali tablo ve muhasebe kayıtları ile kültür ve taşınmaz varlıklarının korunmasına ait katkı payı işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı’na bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ve bu payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun “*Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı*” başlıklı 12’nci maddesi uyarınca, belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak

---

vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Çeşitli Hükümler" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında ise; 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür denilerek söz konusu payın büyükşehir olan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarınca tahsil edileceği belirtilmiştir.

Bu hüküm gereğince, belediyelerce tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca takip edilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde açıkça düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 87'nci ve "Hesabın işleyişi" başlıklı 88'inci maddelerinde, belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinin nasıl yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının kullanılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutar 102 Banka Hesabına alınarak ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kapatılarak işlem yapılması gerekmektedir. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Ancak, uygulamada belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların Başkanlığa bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği görülmüştür.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca taşınmaz kültür varlıklarının

---

korumasına katkı payı adı altında toplanarak Başkanlığın emanet hesabında izlenen tutarların temel muhasebe kavramlarına uygun olarak tahakkuk kayıtlarının yapılması, böylece yılı itibariyle kuruma yatırılması gereken toplam katkı payı tutarı ile yatırılan tutarların karşılaştırılmasının sağlanması gerektiği düşünölmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>